

Bruksela, 30 listopada 2022 r.
(OR. en)

15230/22

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2022/0414 (NLE)

ECOFIN 1238
FIN 1263
UEM 340

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine
DEPREZ)

Data otrzymania: 30 listopada 2022 r.

Do: Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej

Nr dok. Kom.: COM(2022) 686 final

Dotyczy: Wniosek dotyczący DECYZJI WYKONAWCZEJ RADY w sprawie
zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Węgier

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2022) 686 final.

Zał.: COM(2022) 686 final

Bruksela, dnia 30.11.2022 r.
COM(2022) 686 final

2022/0414 (NLE)

Wniosek

DECYZJA WYKONAWCZA RADY

w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Węgier

{SWD(2022) 686 final}

2022/0414 (NLE)

Wniosek

DECYZJA WYKONAWCZA RADY

w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Węgier

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności¹, w szczególności jego art. 20,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Pandemia COVID-19 ma destrukcyjny wpływ na gospodarkę Węgier. W 2019 r. produkt krajowy brutto (PKB) na mieszkańca Węgier wyniósł 48 % średniej unijnej. Realny PKB Węgier zmniejszył się o 4,5 % w 2020 r. i wzrósł o 2,3 % łącznie w latach 2020 i 2021. Wyzwania długoterminowe mające wpływ na wyniki gospodarcze w średnim okresie obejmują wzrost wydajności, dostępność pracowników z odpowiednimi umiejętnościami, inwestycje w kapitał ludzki oraz jakość instytucjonalną.
- (2) W dniach 9 lipca 2019 r., 20 lipca 2020 r. i 12 lipca 2022 r. Rada skierowała do Węgier zalecenia w kontekście europejskiego semestru. Rada zaleciła również Węgrom podjęcie w szczególności działań na rzecz dalszej integracji na rynku pracy najsłabszych grup społecznych, poprawy adekwatności świadczeń z tytułu pomocy społecznej i świadczeń dla bezrobotnych, poprawy wyników kształcenia oraz zwiększenia uczestnictwa grup defaworyzowanych w wysokiej jakości powszechnym systemie edukacji. Ponadto Rada zaleciła zwiększenie odporności systemu ochrony zdrowia oraz poprawę dostępu do wysokiej jakości usług w zakresie profilaktyki i podstawowej opieki zdrowotnej. Rada zaleciła również, aby Węgry wzmocniły ramy antykorupcyjne, w tym poprzez zwiększenie skuteczności działań prokuratorskich i poprawę dostępu do informacji publicznych, oraz umocniły niezależność sądów, zapewniły skuteczne zaangażowanie partnerów społecznych i zainteresowanych stron

¹ Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17.

w proces kształtowania polityki oraz zwiększyły konkurencję w udzielaniu zamówień publicznych. Węgrom zalecono również dalsze upraszczanie systemu podatkowego przy jednoczesnym zwiększaniu jego odporności na zagrożenia związane z agresywnym planowaniem podatkowym, a także poprawę konkurencyjności i przewidywalności regulacyjnej w sektorze usług oraz systematyczne obejmowanie transakcji biznesowych środkami nadzoru nad konkurencją. Rada zaleciła również Węgrom zapewnienie, aby wszelkie środki nadzwyczajne były ściśle proporcjonalne i nie zakłócały działalności gospodarczej. Rada zaleciła ponadto Węgrom wdrożenie środków mających zapewnić wsparcie płynności MSP w kontekście pandemii, przyspieszenie realizacji projektów w zakresie inwestycji publicznych oraz promowanie inwestycji prywatnych, aby wspierać odbudowę gospodarki. Rada zaleciła również Węgrom poprawę długoterminowej stabilności systemu emerytalnego przy jednoczesnym zagwarantowaniu jego adekwatności, w szczególności poprzez wyeliminowanie nierówności dochodowych. Węgrom zalecono ukierunkowanie inwestycji na zieloną i cyfrową transformację, w szczególności na czystą i wydajną produkcję oraz czyste i wydajne wykorzystanie energii, zrównoważony transport, rozwój infrastruktury cyfrowej na potrzeby szkół oraz wspieranie reform i inwestycji w zrównoważoną gospodarkę wodną i zrównoważone gospodarowanie odpadami, a także dążenie do przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym, dążenie do cyfryzacji przedsiębiorstw, rozwijanie umiejętności ekologicznych i cyfrowych oraz prowadzenie badań naukowych i wprowadzanie innowacji. Węgrom zalecono ponadto zmniejszenie ogólnej zależności od paliw kopalnych dzięki przyspieszeniu procesu wdrażania odnawialnych źródeł energii, w szczególności poprzez uproszczenie procedur udzielania pozwoleń i zmodernizowanie infrastruktury elektroenergetycznej, aby zdywersyfikować przywóz paliw kopalnych m.in. poprzez wspieranie rozwoju połączeń międzysystemowych we współpracy z innymi państwami oraz aby zmniejszyć zależność od paliw kopalnych w sektorze budowlanym i w sektorze transportu poprzez zintensyfikowanie działań służących poprawie efektywności energetycznej dla wszystkich, w szczególności działań podejmowanych w odniesieniu do budynków mieszkalnych i działań związanych z elektryfikacją transportu.

- (3) Skierowane do Węgier zalecenia z 20 lipca 2020 r. zawierały bardziej szczegółowe wytyczne polityczne dotyczące przeciwdziałania pandemii COVID-19. Po dokonaniu oceny stanu wdrożenia tych zaleceń krajowych na chwilę przedłożenia planu odbudowy i zwiększania odporności („RRP”) Komisja stwierdza, że zalecenie dotyczące podjęcia działań niezbędnych do skutecznego zaradzenia pandemii COVID-19, wspomżenia gospodarki, a następnie wsparcia jej odbudowy zostało w pełni wdrożone. Poczyniono znaczne postępy w odniesieniu do zalecenia dotyczącego zapewnienia wsparcia płynności MSP oraz promowania inwestycji prywatnych.
- (4) 11 maja 2021 r. Węgry przedstawiły Komisji swój krajowy RRP, zgodnie z art. 18 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/241. Plan ten złożono po przeprowadzeniu procesu konsultacji zgodnie z krajowymi uregulowaniami, z władzami lokalnymi i regionalnymi, partnerami społecznymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, organizacjami młodzieżowymi i innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami. Węgry uzupełniły i zaktualizowały wersję planu złożoną w maju 2021 r. zgodnie z art. 19 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/241 i przekazały Komisji skonsolidowaną wersję planu 3 listopada 2022 r. Poczucie odpowiedzialności krajowej za plany odbudowy i zwiększania odporności jest podstawą ich pomyślnej realizacji oraz ich trwałego wpływu na szczeblu krajowym i wiarygodności na

szczeblu europejskim. Na podstawie art. 19 tego rozporządzenia Komisja oceniła adekwatność, skuteczność, efektywność oraz spójność RRP, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi oceny zawartymi w załączniku V do tego rozporządzenia.

- (5) Plany odbudowy i zwiększania odporności powinny służyć realizacji ogólnych celów Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności ustanowionego rozporządzeniem (UE) 2021/241 oraz Instrumentu UE na rzecz Odbudowy ustanowionego rozporządzeniem Rady (UE) 2020/2094² w celu wspierania odbudowy po kryzysie wywołanym COVID-19. Powinny one promować spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną Unii poprzez przyczynianie się do realizacji sześciu filarów, o których mowa w art. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241.
- (6) Realizacja planów odbudowy i zwiększania odporności państw członkowskich będzie wymagać skoordynowanego wysiłku obejmującego inwestycje i reformy w całej Unii. Dzięki skoordynowanej realizacji takich reform i inwestycji przy jednoczesnym wdrożeniu projektów transgranicznych będą one wzajemnie się wzmacniać i generować pozytywne efekty zewnętrzne w całej Unii. W związku z tym około jedna trzecia wpływu instrumentu na wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy w państwach członkowskich będzie wynikać z efektów zewnętrznych pochodzących z innych państw członkowskich.

Wyważona reakcja przyczyniająca się do realizacji sześciu filarów

- (7) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. a) i kryterium 2.1 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 RRP stanowi w dużym stopniu (rating A) kompleksową i odpowiednio wyważoną reakcję na sytuację gospodarczą i społeczną, tym samym przyczyniając się odpowiednio do realizacji wszystkich sześciu filarów, o których mowa w art. 3 tego rozporządzenia, z uwzględnieniem szczególnych wyzwań, przed którymi stoi dane państwo członkowskie, i alokacji finansowej dotyczącej tego państwa.
- (8) RRP obejmuje działania, które przyczyniają się do realizacji wszystkich sześciu filarów, a szereg komponentów dotyczy kilku filarów jednocześnie. Plan obejmuje szeroki wachlarz środków, ze szczególnym naciskiem na zieloną i cyfrową transformację, budowanie odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej oraz na strategię polityczne na rzecz następnego pokolenia. Plan obejmuje również działania mające na celu wspieranie inteligentnego, trwałego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz spójności społecznej i terytorialnej, zgodnie z europejską strategią przemysłową.
- (9) RRP wnosi istotny wkład w zieloną i cyfrową transformację. Zieloną transformację wspierają w szczególności reformy i inwestycje w dziedzinie zrównoważonego transportu, energii, gospodarki wodnej i gospodarki o obiegu zamkniętym. Najważniejsze środki obejmują inwestycje w dziedzinie bezemisyjnego transportu publicznego, inwestycje przyczyniające się do rozwoju sieci energetycznej oraz inwestycje w dziedzinie produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Kilka komponentów zawiera środki mające na celu poprawę efektywności energetycznej

² Rozporządzenie Rady (UE) 2020/2094 z dnia 14 grudnia 2020 r. ustanawiające Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy w celu wsparcia odbudowy w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 (Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 23).

budynków publicznych i mieszkalnych. Transformacji cyfrowej sprzyjają w szczególności działania mające na celu wspieranie cyfryzacji sektora edukacji i administracji publicznej, a także cyfryzacji sektorów zdrowia, energii i transportu oraz działania przyczyniające się do rozwoju umiejętności cyfrowych.

- (10) Znaczna liczba reform i inwestycji przewidzianych w RRP służy poprawie odporności opieki zdrowotnej, a także odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej. Oczekuje się, że działania w sektorze opieki zdrowotnej przyczynią się do poprawy efektywności opieki i zapewnienia jej dostępności dla każdego. Działania obejmują także poprawę warunków mieszkaniowych dla osób mieszkających na najbiedniejszych miejscowościach. Kluczowe reformy instytucjonalne mają zwiększyć odporność gospodarki poprzez zintensyfikowanie walki przeciwko korupcji i wzmocnienie niezależności sądownictwa. Celem planowanych reform jest uproszczenie systemu podatkowego i zwiększenie jego odporności na ryzyko związane z agresywnym planowaniem podatkowym, a także podniesienie rangi konsultacji publicznych i ocen skutków w procesie stanowienia prawa, aby poprawić jakość i przewidywalność regulacyjną. Oczekuje się, że inteligentny, zrównoważony wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu zostanie osiągnięty w szczególności dzięki różnym środkom służącym zwiększeniu konkurencyjności w zamówieniach publicznych, uwzględniając ukierunkowane działania sprzyjające zwiększaniu udziału małych i średnich przedsiębiorstw w postępowaniach o udzielenie zamówienia, a także dzięki działaniom propagującym badania naukowe i innowacje.
- (11) Przewiduje się, że spójność społeczna i terytorialna będzie wspierana przez szerokie spektrum działań uwzględnionych w RRP, w szczególności przez reformy i inwestycje sprzyjające budowaniu wykwalifikowanej i konkurencyjnej siły roboczej oraz rozwijaniu umiejętności cyfrowych i zawodowych, a także dzięki reformom mającym na celu poprawę stabilności finansów publicznych. Ponadto szereg środków służy przezwyciężeniu określonych wyzwań, z jakimi borykają się miejscowości, w których panuje najbardziej niekorzystna sytuacja, a środki w obszarze opieki zdrowotnej również przyczyniają się do zapewnienia bardziej kompleksowych usług w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej i lepszej dostępności wysokiej jakości opieki szpitalnej. Znaczna część działań przewidzianych w RRP koncentruje się również na strategiach politycznych na rzecz następnego pokolenia, w szczególności na strategiach mających na celu przeprowadzenie cyfryzacji sektora edukacji, poprawę dostępu do wysokiej jakości edukacji włączającej oraz zwiększenie dostępności usług w zakresie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem.

Sprostanie wszystkim wyzwaniom wskazanym w zaleceniach krajowych lub znacznej części tych wyzwań

- (12) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. b) i kryterium 2.2 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 RRP ma przyczynić się do skutecznego sprostania wszystkim wyzwaniom lub znacznej części wyzwań (rating A), które zostały wskazane w skierowanych do Węgier zaleceniach krajowych, w tym w zakresie ich aspektów fiskalnych, lub wyzwaniom wskazanym w innych stosownych dokumentach formalnie przyjętych przez Komisję w ramach europejskiego semestru.

- (13) RRP obejmuje obszerny zestaw wzajemnie wzmacniających się reform i inwestycji, które przyczyniają się do skutecznego sprostania wszystkim wyzwaniom gospodarczym i społecznym lub znacznej części tych wyzwań przedstawionych w zaleceniach dla poszczególnych krajów skierowanych do Węgier przez Radę w ramach europejskiego semestru w latach 2019, 2020 i 2022, w szczególności jeżeli chodzi o zieloną i cyfrową transformację, edukację, rynek pracy, politykę społeczną, opiekę zdrowotną, ramy antykorupcyjne, niezależność sądów, konkurencyjność w zamówieniach publicznych, jakość i przejrzystość procesu decyzyjnego, kwestie związane z podatkami i agresywnym planowaniem podatkowym oraz system emerytalny.
- (14) RRP zawiera szereg istotnych działań mających na celu sprostanie wyzwaniom związanym z zieloną transformacją. Jeżeli chodzi o produkcję energii i efektywność energetyczną, w planie przewidziano reformy mające na celu usprawnienie procedur udzielania pozwoleń na wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych, uproszczenie procesu podłączania małych elektrowni wykorzystujących odnawialne źródła energii do sieci oraz zniesienie barier hamujących rozwój energii wiatrowej. Węgry zobowiązały się do podwyższenia całkowitej zdolności w zakresie produkcji energii ze źródeł odnawialnych objętej pozwoleniem na podłączenie do sieci do co najmniej 10 000 MW do 2026 r. W RRP przewidziano również inwestycje służące zwiększeniu produkcji energii słonecznej, a także usprawnieniu funkcjonowania sieci energii elektrycznej, aby umożliwić bezpieczne włączanie energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych. W RRP uwzględniono również szereg inwestycji mających na celu przeprowadzenie renowacji zwiększających efektywność energetyczną budynków publicznych, w szczególności w sektorze edukacji i opieki zdrowotnej, i budynków mieszkalnych. Jeżeli chodzi o zrównoważony transport, w RRP przewidziano inwestycje służące rozwinięciu podmiejskiej sieci kolejowej, sieci kolejowej w ramach korytarzy TEN-T, bezemisyjnego transportu autobusowego oraz centralnego systemu zarządzania ruchem na liniach kolejowych TEN-T. Ponadto Węgry wprowadzą jednolity krajowy system sprzedaży biletów, informacji pasażerskiej i taryf na potrzeby transportu autobusowego i kolejowego. W RRP uwzględniono również działania mające na celu wspieranie reform i inwestycji w obszarze gospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonego gospodarowania odpadami, a także zrównoważonej gospodarki wodnej, w tym poprzez propagowanie retencji wody w oparciu o zasoby przyrody.
- (15) RRP zawiera również szereg istotnych działań mających na celu sprostanie wyzwaniom związanym z transformacją cyfrową. W RRP przewidziano środki służące wyposażeniu nauczycieli i uczniów w publicznych placówkach oświatowych w notesy elektroniczne i zapewnieniu im możliwości odbycia stosownych szkoleń, a także dostarczeniu urzędów technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) na potrzeby szkół podstawowych i średnich, uwzględniając szkoły realizujące program kształcenia i szkolenia zawodowego, uniwersytetów i instytucji zajmujących się kształceniem dorosłych oraz zwiększeniu wskaźnika cyfryzacji w sektorach opieki zdrowotnej i transportu. Ponadto w RRP uwzględniono pewne działania mające na celu zwiększenie wskaźnika cyfryzacji w administracji publicznej, w szczególności za sprawą platform sprawozdawczości elektronicznej do celów podatkowych, dalszego rozwijania systemu elektronicznych zamówień publicznych oraz usprawnienia systemu zarządzania aktami wykorzystywanego przez prokuraturę.

- (16) W RRP przewidziano szereg środków służących przewycięzeniu wyzwań w sektorze edukacji. Plan obejmuje reformy mające na celu zwiększenie atrakcyjności zawodu nauczyciela dzięki mechanizmowi zapewniającemu stopniową konwergencję wynagrodzeń nauczycieli do poziomu wynoszącego co najmniej 80 % średniego wynagrodzenia absolwentów uczelni wyższych, ograniczenie skali zjawiska segregacji w szkołach, a także zapewnienie dostępu do wysokiej jakości edukacji szkolnej, w szczególności poprzez wyposażenie uczniów i nauczycieli w urządzenia niezbędne w procesie nowoczesnej edukacji cyfrowej i poprzez podnoszenie umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli. W RRP przewidziano również reformy służące zapewnieniu nauczycielom możliwości przekwalifikowania się oraz umożliwieniu dyrektorom i zastępcom dyrektorów szkół wzięcia udziału w określonych szkoleniach w zakresie zarządzania, reformy wspierające włączanie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych do głównego nurtu procesu kształcenia oraz zainicjowanie procedury włączania klas w małych, słabo radzących sobie szkołach średnich I stopnia do większych szkół, aby zwiększyć efektywność i jakość kształcenia. Aby przewyciężyć wyzwania w obszarze badań naukowych i innowacji, planuje się ponadto tworzyć krajowe laboratoria, które mają stworzyć ekosystem w większym stopniu sprzyjający nauce i innowacyjności.
- (17) W odpowiedzi na zalecenie krajowe dotyczące konieczności zapewnienia integracji przedstawicieli najsłabszych grup społecznych na rynku pracy przewidziano zapewnienie dodatkowych miejsc w żłobkach, wspieranie działań ułatwiających znalezienie zatrudnienia przez osoby żyjące w miejscowościach, w których panuje najbardziej niekorzystna sytuacja, a także realizowanie inwestycji w urządzenia do edukacji cyfrowej, cyfrowe treści dydaktyczne, kursy szkoleniowe dla dorosłych oraz modernizację środowiska edukacyjnego w instytucjach kształcenia i szkolenia zawodowego i na uniwersytetach.
- (18) W RRP uwzględniono różne środki służące przewycięzeniu określonych wyzwań związanych z polityką społeczną poprzez udzielanie kompleksowego wsparcia mieszkańcom 300 miejscowości, w których panuje najbardziej niekorzystna sytuacja. Wspomniane środki mają na celu promowanie zatrudnienia i rozwoju umiejętności bazującego na specyfice sytuacji na szczeblu lokalnym, zapewnienie lepszych efektów uczenia się za pomocą pedagogiki ukierunkowanej na społeczność, budowanie i renowację mieszkań socjalnych, a także tworzenie społecznych elektrowni słonecznych.
- (19) W planie określono szeroki zestaw reform i inwestycji mających na celu sprostanie najbardziej krytycznym wyzwaniom, przed którymi stoi sektor usług opieki. Obejmuje to w szczególności inwestycje w modernizację infrastruktury i wyposażenia szpitali, optymalizację sieci opieki szpitalnej oraz rozwój opieki podstawowej i profilaktyki poprzez tworzenie społeczności lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej świadczących zintegrowane usługi zdrowotne. Uzupełnieniem tych działań są inwestycje w dziedzinie cyfrowej opieki zdrowotnej, takie jak programy cyfryzacji i zdalne monitorowanie w zakresie opieki nad osobami starszymi. Inny środek wspiera dążenie do wyeliminowania nieformalnych płatności w systemie opieki zdrowotnej.
- (20) W RRP przewidziano szereg działań służących wzmocnieniu ram antykorupcyjnych. Wspomniane działania obejmują utworzenie Urzędu ds. Etyki, aby skutecznie wesprzeć środki w zakresie przeciwdziałania, wykrywania i korygowania nadużyć

finansowych, przypadków konfliktu interesów i korupcji, a także innych działań niezgodnych z prawem i nieprawidłowości związanych z wdrażaniem wsparcia Unii na Węgrzech, ze szczególnym uwzględnieniem zamówień publicznych i zapewnieniem ważności deklaracji majątkowych. Zgodnie z RRP Urząd ds. Etyki powinien dysponować szerokimi uprawnieniami do dokonywania interwencji we wszystkich przypadkach, w których w jego opinii właściwe organy krajowe nie podjęły kroków niezbędnych do zapobiegania, wykrywania i korygowania nadużyć finansowych, konfliktów interesów, korupcji i innych działań niezgodnych z prawem lub nieprawidłowości, które wywierają wpływ na należyte zarządzanie środkami pochodzącymi z budżetu Unii lub na ochronę interesów finansowych Unii lub stwarzają poważne ryzyko wywarcia takiego wpływu. Należy zagwarantować pełną niezależność Urzędu ds. Etyki, w tym również w ramach procesu naboru jego pracowników, procesu powoływania jego kierownictwa oraz procesu uchwalania jego budżetu. Inny środek obejmuje powołanie Grupy Zadaniowej ds. Zwalczania Korupcji przy istotnym udziale niezależnych organizacji pozarządowych i powierzenie jej odpowiedzialności za nieustanne monitorowanie obowiązujących środków antykorupcyjnych oraz sporządzanie wniosków dotyczących działań służących usprawnieniu wykrywania korupcji i innych praktyk takich jak nepotyzm, faworytyzm lub efekt „drzwi obrotowych” między sektorami publicznym i prywatnym, prowadzenie dochodzeń/śledztw w sprawie takich praktyk, ich ściganie i nakładanie sankcji na dopuszczające się ich osoby. Zgodnie z RRP na czele Grupy Zadaniowej powinien stać prezes Urzędu ds. Etyki, ale grupa ta powinna działać niezależnie od wspomnianego urzędu. Ponadto w RRP przewidziano środki sprzyjające zacieśnianiu współpracy z Europejskim Urzędem ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), środki służące poszerzeniu zakresu osobistego i materialnego deklaracji majątkowych, a także środki mające na celu wzmocnienie nadzoru nad sposobem wykorzystywania wsparcia unijnego przez fundacje zarządzania aktywami interesu publicznego prowadzące działalność w interesie publicznym oraz osoby prawne ustanowione lub utrzymywane przez te fundacje, a także zwiększenie przejrzystości w zakresie korzystania z tego wsparcia. W RRP przewidziano również szereg reform służących udoskonaleniu środków legislacyjnych, instytucjonalnych i praktycznych, aby skuteczniej zapobiegać nadużyciom finansowym, korupcji, przypadkom konfliktu interesów i innym niezgodnym z prawem działaniom przy korzystaniu ze wsparcia Unii, wykrywać je i je korygować. W RRP przewidziano również reformę mającą na celu wzmocnienie ram antykorupcyjnych poprzez zapewnienie możliwości poddawania decyzji prokuratury lub organu prowadzącego dochodzenie o odmowie przyjęcia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub o umorzeniu postępowania przygotowawczego kontroli sądowej. Jeden ze środków zakłada również pełne wdrożenie aktualnej krajowej strategii antykorupcyjnej i aktualnego krajowego planu walki z korupcją Węgier, a także opracowanie nowej krajowej strategii antykorupcyjnej i nowego krajowego planu walki z korupcją. Szereg działań uwzględnionych w RRP przyczynia się do poprawy przejrzystości danych publicznych oraz zwiększa dostępność tych danych, m.in. w celu wzmocnienia ram antykorupcyjnych poprzez ułatwienie sprawowania niezależnego nadzoru. Tego rodzaju działania obejmują utworzenie i prowadzenie centralnego rejestru dotyczącego wykorzystania środków publicznych wyposażonego w funkcję wyszukiwania, wyeliminowanie lub ograniczenie kosztów związanych z wnioskami o udostępnienie informacji publicznych, skrócenie czasu trwania postępowań sądowych w sprawach dotyczących dostępu do informacji publicznych, a także poddawanie wszystkich podmiotów publicznych regularnym kontrolom, aby ocenić, czy spełniają one

odpowiednie wymogi w zakresie udostępniania danych będących przedmiotem publicznego zainteresowania.

- (21) Szereg reform przewidzianych w RRP odnosi się do zalecenia krajowego dotyczącego zwiększenia niezależności sądów – oczekuje się, że wspomniane reformy wzmocnią niezależność i bezstronność sądów oraz niezawisłość sędziów ustanowione ustawą zgodnie z art. 19 TUE i odpowiednim dorobkiem prawnym UE, podnosząc tym samym standardy w zakresie ochrony sądowej i przyczyniając się do poprawy klimatu inwestycyjnego na Węgrzech. W planie uwzględniono środki służące zwiększeniu roli i zakresu uprawnień Krajowej Rady Sądowniczej względem uprawnień Przewodniczącego Krajowego Biura Sądownictwa. Oczekuje się, że sprawowanie przez Krajową Radę Sądowniczą skutecznej kontroli nad Przewodniczącym Krajowego Biura Sądownictwa ograniczy możliwość podejmowania arbitralnych decyzji przez centralne organy administracji sądowej, w szczególności jeżeli chodzi o obsadzanie stanowisk sędziowskich, wzmacniając tym samym niezależność sądów. Zgodnie z RRP cel ten powinien zostać osiągnięty w szczególności poprzez wprowadzenie wymogu wydawania przez Krajową Radę Sądowniczą uzasadnionej, wiążącej opinii w sprawie indywidualnych decyzji, np. decyzji dotyczących odpowiedniości kandydatów na stanowiska Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Krajowego Biura Sądownictwa podejmowanych w oparciu o kryteria odpowiedniości; decyzji o unieważnieniu postępowania mającego na celu obsadzenie stanowisk sędziowskich i stanowisk wykonawczych w sądach; przenoszenia sędziów, oraz decyzji o usunięciu sędziów z grupy sędziów orzekających w sprawach o szczególnym charakterze, uwzględniając sprawy administracyjne. Krajowa Rada Sądownicza powinna również wydać uzasadnioną, wiążącą opinię w kwestii obowiązujących przepisów, takich jak przepisy dotyczące systemu punktów przy obsadzaniu stanowisk sędziowskich, warunków przyznawania premii, szkolenia sędziów, obciążenia sądów krajowych pracą oraz liczby stanowisk sędziowskich. Sędziowie-członkowie Krajowej Rady Sądowniczej powinni mieć również możliwość zostania wybranymi na kolejną kadencję, natomiast Krajowa Rada Sądownicza powinna mieć dostęp do wszystkich dokumentów, a także dysponować zdolnością prawną i autonomią w zakresie rozporządzania swoim budżetem; powinno jej również przysługiwać prawo do wystąpienia do właściwego sądu i Trybunału Konstytucyjnego o ochronę przysługujących jej uprawnień. Ponadto należy przyjąć nieuznaniowe zasady dotyczące powoływania tymczasowych prezesów sądów i wprowadzić zakaz ponownego przyjmowania sędziów do sądu wyższej instancji po ich oddelegowaniu. Oczekuje się, że inna reforma wzmocni niezależność Sądu Najwyższego (Kúria), w szczególności poprzez zmianę przepisów dotyczących powoływania Prezesa Kúrii, który powinien dysponować co najmniej pięcioletnim doświadczeniem w wykonywaniu pracy sędziego i który powinien mieć możliwość ubiegania się o reelekcję. Krajowa Rada Sądownicza powinna wydać uzasadnioną, wiążącą opinię w kwestii odpowiedniości kandydatów na stanowiska Prezesa i Wiceprezesa Kúrii. Wspomniana reforma powinna wyeliminować również możliwość powoływania członków Trybunału Konstytucyjnego do Kúrii poza standardową procedurą naboru, udoskonalić systemu przydzielania spraw oraz zwiększyć zakres uprawnień Rady Sądowniczej Kúrii. Przewiduje się, że dalsze reformy doprowadzą do usunięcia przeszkód utrudniających kierowanie odesłań prejudycjalnych do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz zniesienia wprowadzonej w 2019 r. możliwości zaskarżania przez organy publiczne prawomocnych orzeczeń sądowych do

Trybunału Konstytucyjnego, aby zagwarantować wydawania orzeczeń kończących postępowanie w sprawie przez właściwe, niezależne sądy.

- (22) W RRP uwzględniono również szereg środków służących przewyżczeniu wyzwań związanych z konkurencyjnością w zamówieniach publicznych, m.in. poprzez zagwarantowanie większej uczciwości postępowań o udzielenie zamówień publicznych. Celem jednej z reform jest opracowanie i stałe stosowanie narzędzia monitorującego służącego do określenia odsetka postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w ramach których dochodzi do złożenia tylko jednej oferty, i ustalenia przyczyn tego stanu rzeczy. W ramach innej reformy dąży się do opracowania ram pomiaru efektywności w celu regularnego oceniania wydajności i opłacalności zamówień publicznych, a także w celu zidentyfikowania przyczyn ograniczonej konkurencji w sektorach w największym stopniu dotkniętych zjawiskiem niskiego poziomu konkurencyjności. Aby zwiększyć poziom konkurencyjności w sektorze zamówień publicznych, należy opracować i wdrożyć plan działania opierający się na dobrych praktykach międzynarodowych. Bazując na tych reformach, W RRP Węgry zobowiązały się do obniżenia odsetka postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, w ramach których dochodzi do złożenia tylko jednej oferty do poniżej 15 % i do utrzymania tego odsetka na tym poziomie zarówno w odniesieniu do postępowań finansowanych w pełni albo częściowo ze środków unijnych, jak i w odniesieniu do postępowań finansowanych wyłącznie ze środków krajowych. Opisanym reformom towarzyszyć będą przewidziane w RRP programy szkoleniowe oraz system wsparcia ułatwiający mikroprzedsiębiorstwom oraz małym i średnim przedsiębiorstwom branie udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, a także środki przyczyniające się do opracowania elektronicznego systemu zamówień publicznych służącego ułatwieniu sprawowania niezależnego nadzoru nad konkurencyjnością w zamówieniach publicznych i analizowania jej poziomu w ramach tych zamówień.
- (23) W RRP przewidziano reformy mające na celu poprawę jakości i przejrzystości procesu decyzyjnego przez skuteczny dialog społeczny, utrzymywanie kontaktów z pozostałymi zainteresowanymi stronami i regularne oceny skutków. Powiązane środki służą zapewnieniu, aby projekty aktów ustawodawczych przygotowywane przez rząd były systematycznie poddawane konsultacjom publicznym przez wystarczająco długi czas, chyba że brak takich konsultacji jest odpowiednio uzasadniony, oraz aby wszystkie projekty aktów ustawodawczych były konsekwentnie poddawane ocenom skutków, a wyniki tych ocen były podawane do wiadomości publicznej. Warunkiem wstępnym wielu środków przewidzianych w RRP jest również bezpośrednie zaangażowanie partnerów społecznych i zainteresowanych stron w proces podejmowania decyzji. Przewidziano również zaangażowanie zainteresowanych stron w proces wdrażania i sprawowania nadzoru nad realizacją samego RRP poprzez powołanie i zapewnienie sprawnego funkcjonowania komitetu monitorującego składającego się przynajmniej w połowie z członków organizacji społeczeństwa obywatelskiego w pełni niezależnych od organów publicznych.
- (24) RRP obejmuje również środki odnoszące się do otoczenia biznesowego, w szczególności środki służące usprawnieniu funkcjonowania systemu podatkowego. W RRP przewidziano reformy mające na celu zapewnienie skuteczniejszego zwalczania agresywnego planowania podatkowego m.in. poprzez wprowadzenie bardziej rygorystycznych wymogów w zakresie zgłaszania danych dotyczących

ustalania cen transferowych, przyjęcie wymogów dotyczących minimalnego substratu majątkowo-osobowego do celów związanych z podatkiem dochodowym od osób prawnych dla przedsiębiorstw fasadowych oraz poszerzenie zakresu przepisów dotyczących braku możliwości odliczania mających zastosowanie do środków wyprowadzanych do jurysdykcji o niskich lub zerowych stawkach podatkowych. Jeżeli chodzi o uproszczenie przepisów podatkowych, w planie przewidziano środki służące zmniejszeniu liczby podatków oraz środki sprzyjające transformacji cyfrowej procedur dotyczących przestrzegania przepisów prawa podatkowego.

- (25) W RRP uwzględniono plan reform – oczekuje się, że przewidziane w nim reformy przyczynią się do poprawy stabilności węgierskiego systemu emerytalnego w perspektywie średnio- i długoterminowej, zwiększając jednocześnie odpowiedniość uprawnień emerytalnych emerytów o niższym poziomie dochodów. Przewiduje się również, że RRP przyczyni się do poprawy stabilności finansów publicznych dzięki dokonywaniu przeglądów wydatków.
- (26) Zalecenia dotyczące natychmiastowej reakcji na pandemię środkami polityki fiskalnej można uznać za wykraczające poza zakres węgierskiego RRP, niezależnie od faktu, że Węgry zasadniczo adekwatnie i wystarczająco zareagowały na potrzebę natychmiastowego wsparcia gospodarki za pomocą środków fiskalnych w latach 2020, 2021 i 2022, zgodnie z ogólną klauzulą wyjścia przewidzianą w pakcie stabilności i wzrostu.

Przyczynienie się do potencjału wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy oraz odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej

- (27) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. c) i kryterium 2.3 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 plan odbudowy i zwiększania odporności ma mieć duży wpływ (rating A) na wzmocnienie potencjału wzrostu gospodarczego, tworzenie miejsc pracy oraz zwiększenie odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej Węgier, przyczyniając się do realizacji Europejskiego filaru praw socjalnych, w tym poprzez promowanie polityki na rzecz dzieci i młodzieży, a także na złagodzenie skutków gospodarczych i społecznych kryzysu związanego z COVID-19, a przez to na wzmocnienie spójności i konwergencji gospodarczej, społecznej i terytorialnej w Unii.
- (28) Z symulacji przedstawionych przez służby Komisji wynika, że RRP wraz z pozostałymi środkami Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy może przyczynić się do zwiększenia PKB Węgier do 2025 r. o wartość wynoszącą od 1,0 % do 1,4 %, bez uwzględnienia ewentualnych pozytywnych skutków reform strukturalnych, które mogą być znaczące. Oczekuje się, że plan będzie promował inteligentny, zrównoważony wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu, przy znacznym wkładzie na rzecz inwestycji wspierających udaną zieloną i cyfrową transformację, propagujących innowacje, zapewniających cyfryzację administracji publicznej i usług publicznych oraz zwiększających konkurencję w udzielaniu zamówień publicznych. Działania te mają doprowadzić do poprawy efektywności energetycznej w budynkach publicznych oraz zwiększenia udziału produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Oczekuje się również, że pozwolą one zwiększyć umiejętności cyfrowe i osiągnąć lepsze efekty zdrowotne.

- (29) Przewiduje się, że w perspektywie od średnio- do długoterminowej RRP przyczyni się do zwiększenia podaży wykwalifikowanych pracowników dzięki reformom i inwestycjom w obszarze edukacji publicznej, szkolenia zawodowego i szkolnictwa wyższego. Oczekuje się, że RRP wniesie szczególny wkład w rozwój umiejętności cyfrowych dzięki zwiększeniu stopnia wykorzystania narzędzi i rozwiązań cyfrowych w sektorze edukacji i opieki zdrowotnej. Reformy i inwestycje w sektorze opieki zdrowotnej mogą również wywrzeć pozytywny wpływ na podaż pracy. Oczekuje się, że innowacyjny potencjał gospodarki zwiększy się za sprawą inwestycji sprzyjających współpracy między różnymi podmiotami w obszarze badań i rozwoju w szeregu dziedzin o znaczeniu strategicznym. Środki mające na celu zwiększenie konkurencyjności w procesie udzielania zamówień publicznych, przeciwdziałanie korupcji, wzmocnienie niezależności sądów, a także poprawę jakości ustawodawstwa i jakości wydatków publicznych mogą również stymulować osiąganie określonych rezultatów poprzez poprawę jakości inwestycji, w szczególności w sektorze publicznym.
- (30) Przewiduje się, że RRP będzie wspierał zieloną transformację i przyczyni się do zmniejszenia uzależnienia od przywozu paliw kopalnych. Oczekuje się, że reformy i inwestycje w sektorze energii odnawialnej, a także inwestycje w rozwój sieci energetycznej służące zapewnieniu możliwości przyłączenia większej liczby odnawialnych źródeł energii, doprowadzą do znaczącego zwiększenia udziału energii wytwarzanej ze źródeł bezemisyjnych. Ponadto inwestycje w efektywność energetyczną budynków publicznych i mieszkalnych mają ograniczyć zużycie energii z paliw kopalnych i zmniejszyć ilość emisji gazów cieplarnianych. Przewiduje się, że środki w zakresie mobilności zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju, uwzględniając udoskonalone podmiejskie linie kolejowe i autobusy elektryczne, przyczynią się do poprawy jakości i wydajności transportu publicznego, a także do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i poprawy jakości powietrza, co wywrze korzystny wpływ na efekty zdrowotne i produktywność.
- (31) Określone w RRP działania, które powinny mieć pozytywny wpływ na spójność społeczną i przyczynić się do zmniejszenia ryzyka społecznego i ekonomicznego, na jakie narażone są słabsze grupy społeczne, obejmują rozwój placówek opieki nad małymi dziećmi, promowanie umiejętności cyfrowych w szkołach, zwiększanie udziału znajdujących się w niekorzystnej sytuacji uczniów i studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych w wysokiej jakości edukacji głównego nurtu, ograniczanie ryzyka segregacji w szkołach oraz pakiet reform systemu opieki zdrowotnej ukierunkowanych na zapewnienie bardziej sprawiedliwego dostępu do usług opieki zdrowotnej poprzez inwestycje oraz wyeliminowanie nieformalnych płatności w sektorze opieki zdrowotnej. Przewidziano również zestaw środków służących wsparciu miejscowości, w których panuje najbardziej niekorzystna sytuacja, stosownie do ich specyficznych potrzeb.

Zasada „nie czyni poważnych szkód”

- (32) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. d) i kryterium 2.4 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 plan odbudowy i zwiększania odporności ma przyczynić się do zapewnienia, aby żadne z działań (rating A) służących realizacji reform i projektów inwestycyjnych ujętych w RRP nie czyniło poważnych szkód dla celów środowiskowych

w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852³ (zasada „nie czyn poważnych szkód”).

- (33) Zgodnie z wytycznymi technicznymi zawartymi w zawiadomieniu Komisji pt. „Wytyczne techniczne dotyczące stosowania zasady »nie czyn poważnych szkód« na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności”⁴ Węgry przedstawiły wyjaśnienie, że żadne działania zawarte w ich RRP nie czynią poważnych szkód jakimkolwiek celom środowiskowym. W stosownych przypadkach Węgry zaproponowały podjęcie działań ograniczających ryzyko, aby zapobiec powstaniu poważnych szkód, a wdrożenie tych działań zostanie zapewnione za pomocą odpowiednich kamieni milowych i wartości docelowych.
- (34) Szczególną uwagę zwrócono na działania, których wpływ na cele środowiskowe uzasadnia ścisłą kontrolę. W szczególności w odniesieniu do działań związanych z budową i modernizacją infrastruktury wykorzystywanej do dostarczania wody odpowiednie kamienie milowe zapewniają, aby nie doszło do znacznych szkód dla środowiska, w szczególności przez zastosowanie się do wniosków i warunków wynikających z ocen oddziaływania na środowisko, zgodnie z unijnymi prawem ochrony środowiska, a także poprzez zagwarantowanie udzielania stosownych pozwoleń na pobór wody oraz zapewnienie osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, na które wspomniane inwestycje wywierają wpływ.

Przyczynienie się do zielonej transformacji, w tym do różnorodności biologicznej

- (35) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. e) i kryterium 2.5 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 RRP zawiera działania, które przyczyniają się w dużym stopniu (rating A) do zielonej transformacji, w tym do różnorodności biologicznej, lub do sprostania związanym z tym wyzwaniom. Działania wspierające realizację celów klimatycznych stanowią kwotę wynoszącą 48,1 % łącznej alokacji w ramach planu, obliczoną zgodnie z metodyką określoną w załączniku VI do tego rozporządzenia. Zgodnie z art. 17 tego rozporządzenia RRP jest spójny z informacjami zawartymi w krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu na lata 2021–2030.
- (36) Oczekuje się, że reformy i inwestycje mające na celu zwiększenie stopnia wykorzystania energii odnawialnej, modernizacja sieci oraz działania służące zwiększaniu efektywności energetycznej pomogą Węgrom w osiągnięciu celów dotyczących obniżenia emisyjności na 2030 r. oraz będą wspierać przejście na gospodarkę niskoemisyjną. Przewiduje się, że cele te zostaną zrealizowane w szczególności dzięki dokonaniu przeglądu ram prawnych i administracyjnych służących propagowaniu korzystania z odnawialnych źródeł energii. Zniesienie istniejących ogólnych ograniczeń dla lądowych farm wiatrowych oraz tworzenie „obszarów docelowych” w najbardziej wietrznych regionach, aby dodatkowo ułatwić wznoszenie turbin wiatrowych, ma umożliwić instalację nowych zdolności w zakresie

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13).

⁴ Dz.U. C 58 z 18.2.2021, s. 1.

energii wiatrowej. Oczekuje się, że usprawnienie przebiegu procedur udzielania pozwoleń dla elektrowni bazujących na odnawialnych źródłach energii będzie sprzyjało wdrażaniu rozwiązań w zakresie energii odnawialnej. Przewiduje się również, że większa przejrzystość, przewidywalność i dostępność procedur podłączania odnawialnych źródeł energii do sieci przyczyni się do ich rozwoju – celem jest osiągnięcie zdolności w zakresie produkcji energii ze źródeł odnawialnych objętej pozwoleniem na podłączenie do sieci na poziomie 10 000 MW do 2026 r. Zgodnie z RRP reformy w tym zakresie powinny zostać uzupełnione o inwestycje sprzyjające rozwojowi sieci przesyłowych i dystrybucyjnych oraz inteligentnych sieci energetycznych, uwzględniając inteligentne liczniki, a także montowaniu paneli fotowoltaicznych i tworzeniu instalacji magazynowych. Renowacja budynków publicznych, w szczególności obiektów w sektorach edukacji i opieki zdrowotnej, a także renowacja budynków mieszkalnych, wiążąca się w szczególności z wymianą okien i modernizacją systemu ogrzewania, przyczyni się do poprawy efektywności energetycznej.

- (37) Kompleksowy pakiet reform i inwestycji w dziedzinie zrównoważonego transportu ma na celu zapewnienie wsparcia dla publicznego transportu pasażerskiego i kolejowego transportu towarów. Oczekuje się, że wzmocni to ogólny ekosystem mobilności, co powinno przynieść korzyści gospodarce, oraz przyczyni się do obniżenia emisyjności sektora transportu.
- (38) RRP obejmuje również reformy i inwestycje w obszarze zrównoważonej gospodarki wodnej, których celem jest poprawa zaopatrzenia w wodę w danych regionach dotkniętych niedoborem wody, w szczególności poprzez przebudowę elementów istniejącego systemu gospodarki wodnej oraz tworzenie nowych dróg dostaw wody, rozwijanie praktyk w zakresie retencji wody w oparciu o zasoby przyrody, modernizacja węgierskiego systemu monitorowania gospodarki wodnej na szczeblu lokalnym i krajowym oraz propagowanie praktyk w zakresie zrównoważonej gospodarki wodnej wśród rolników. Oczekuje się, że inwestycje związane z gospodarką wodną przyczynią się do poprawy retencji wody na obszarach dotkniętych niedoborem wody oraz do ochrony zasobów wód gruntowych. Odpowiednie kamienie milowe zapewniają stosowanie się do wniosków i warunków wynikających z ocen oddziaływania na środowisko, zgodnie z unijnymi prawem ochrony środowiska, oraz udzielanie stosownych pozwoleń na pobór wody oraz osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, na które wspomniane inwestycje wywierają wpływ.
- (39) W RRP przewidziano reformy i inwestycje w obszarze zrównoważonej gospodarki wodnej, co do których oczekuje się, że wniosą wkład w zieloną transformację, tworząc stabilne i przyjazne otoczenie prawne sprzyjające przechodzeniu na gospodarkę o obiegu zamkniętym i zachęcające do wykorzystywania surowców wtórnych. Przewiduje się, że działania te ułatwią Węgrom osiągnięcie unijnych celów w zakresie gospodarowania odpadami przewidzianych na 2025 r. i 2030 r.
- (40) Mimo że w RRP nie uwzględniono środków koncentrujących się w szczególności na różnorodności biologicznej, zawarto w nim środki przyczyniające się do łagodzenia zmiany klimatu, które mogą być korzystne również dla zachowania różnorodności biologicznej, ponieważ zmiana klimatu jest jednym z głównych zagrożeń dla różnorodności biologicznej. Węgry prowadzą systematyczną ocenę pod kątem

zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”, z której to oceny wynika, że żadne z proponowanych działań nie powoduje szkód dla różnorodności biologicznej.

Przyczynianie się do transformacji cyfrowej

- (41) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. f) i kryterium 2.6 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 RRP zawiera działania, które przyczyniają się w dużym stopniu (rating A) do transformacji cyfrowej lub do sprostania związanym z tym wyzwaniom. Działania wspierające realizację celów cyfrowych stanowią kwotę wynoszącą 29,8 % łącznej alokacji w ramach planu, obliczoną zgodnie z metodyką określoną w załączniku VII do tego rozporządzenia.
- (42) RRP obejmuje szereg środków mających na celu poprawę umiejętności cyfrowych w edukacji na wszystkich szczeblach, zapewnienie powszechnego dostępu do edukacji cyfrowej dla uczniów, studentów i nauczycieli, a także włączenie rozwiązań z zakresu edukacji cyfrowej do kształcenia i szkolenia zawodowego oraz do kształcenia na poziomie wyższym. W kontekście tych celów RRP obejmuje szkolenia dla nauczycieli w zakresie korzystania z technologii cyfrowych oraz inwestycje w sprzęt ICT dla szkół, nauczycieli i uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji. Plan wspiera również opracowywanie cyfrowych treści dydaktycznych na potrzeby kształcenia na poziomie zawodowym i wyższym.
- (43) W RRP przewidziano środki ukierunkowane na przeprowadzenie transformacji cyfrowej w konkretnych sektorach, w szczególności w sektorze opieki zdrowotnej, transportu i energii. Cyfryzacja opieki zdrowotnej obejmuje szeroki zakres inicjatyw, takich jak utworzenie ośrodka zdalnej diagnostyki, wprowadzenie systemu opartego na sztucznej inteligencji na potrzeby służb ratowniczych, opracowanie mobilnych aplikacji zdrowotnych oraz system zdalnego monitorowania pacjenta skierowany do osób starszych. Oczekuje się, że uruchomienie centralnego systemu zarządzania ruchem na liniach kolejowych oraz wprowadzenie jednolitego krajowego systemu informacji pasażerskiej i taryf dla połączeń autobusowych i kolejowych przełoży się na poprawę bezpieczeństwa, jakości i atrakcyjności transportu publicznego. Przewiduje się, że rozwój inteligentnej sieci energetycznej przyczyni się do lepszego powiązania dodatkowych zdecentralizowanych zdolności wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych z obecnym systemem w celu dostosowania sieci do przyszłych wymagań i umożliwi lepsze uregulowanie produkcji energii.
- (44) Oczekuje się również, że środki służące wzmocnieniu rozwiązań i usług ICT dla administracji przyczynią się do zmodernizowania administracji publicznej i usprawnienia jej funkcjonowania. W RRP uwzględniono między innymi działania w obszarze transformacji cyfrowej procedur dotyczących przestrzegania przepisów prawa podatkowego, dalszego rozwijania systemu elektronicznych zamówień publicznych oraz usprawnienia systemu zarządzania aktami wykorzystywanego przez prokuraturę.

Trwały wpływ

- (45) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. g) i kryterium 2.7 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 RRP ma mieć trwały wpływ na Węgry w dużym stopniu (rating A).

- (46) U podstaw trwałego wpływu RRP leży szereg środków z różnych sektorów. Reformy służące wsparciu zielonej transformacji obejmują skuteczniejsze ramy administracyjne i prawne sprzyjające korzystaniu z odnawialnych źródeł energii, nowe ramy polityki na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym, lepsze monitorowanie zasobów wodnych oraz podnoszenie świadomości w zakresie zrównoważonej gospodarki wodnej. Ponadto oczekuje się, że poprawa efektywności usług publicznych wynikająca z ich cyfryzacji, m.in. w sektorze opieki zdrowotnej, przyczyni się do wywarcia trwałego wpływu przez plan. Inne środki wywierające trwały wpływ są związane z lepszą integracją przedstawicieli grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, a także z wynikami kształcenia i udziałem przedstawicieli grup defaworyzowanych i najsłabiej rozwiniętych obszarów w procesie edukacji. Uzupełnieniem tych środków są inwestycje w umiejętności cyfrowe.
- (47) Przewiduje się, że RRP w istotnym stopniu przyczyni się do zwiększenia odporności instytucjonalnej Węgier. Powinno to zostać osiągnięte poprzez wzmocnienie ram antykorupcyjnych, zwiększenie niezależności sądów oraz poprawę jakości i przejrzystości procesu decyzyjnego. Oczekuje się, że otoczenie biznesowe stanie się bardziej korzystne dzięki środkom usprawniającym system podatkowy, przewidywalności przepisów oraz zwiększeniu konkurencji w obszarze zamówień publicznych. Oczekuje się również, że RRP zwiększy stabilność węgierskiego systemu emerytalnego oraz przyczyni się, dzięki przeglądom wydatków, do należytego zarządzania budżetem.
- (48) Trwały wpływ RRP można również zwiększyć, wykorzystując synergii między RRP a innymi programami wsparcia, w tym programami finansowanymi z funduszy polityki spójności, w szczególności poprzez skuteczne zajęcie się głęboko zakorzenionymi wyzwaniami terytorialnymi i propagowanie zrównoważonego rozwoju.

Monitorowanie i realizacja

- (49) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. h) i kryterium 2.8 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 ustalenia zaproponowane w RRP są adekwatne (rating A), aby zapewnić skuteczne monitorowanie i realizację RRP, w tym planowanego harmonogramu działań, kamieni milowych i wartości docelowych oraz związanych z nimi wskaźników.
- (50) Podsekretariat stanu ds. realizacji RRP (zwany dalej „organem krajowym”) w ministerstwie odpowiedzialnym za wdrażanie wsparcia Unii jest odpowiedzialny za ogólną koordynację RRP oraz za monitorowanie postępów w osiągnięciu kamieni milowych i wartości docelowych. Jednostka ta odpowiada ponadto za koordynowanie działalności w zakresie sprawozdawczości dotyczącej kamieni milowych i wartości docelowych, w tym powiązanych wskaźników, oraz dostarczanie danych takich jak dane dotyczące odbiorców końcowych. Organ krajowy jest odpowiedzialny za sporządzanie wniosków o płatność, deklaracji zarządczych i podsumowania audytów. Aby realizować te zadania, organ krajowy ma jasno przypisane obowiązki i polega na specjalnej strukturze zajmującej się wdrażaniem RRP. Postępy w osiągnięciu kamieni milowych i wartości docelowych będą monitorowane za pomocą regularnie aktualizowanych danych w systemie monitorowania informacji, który zostanie wprowadzony najpóźniej przed złożeniem pierwszego wniosku o płatność, wraz

z odpowiednimi ustaleniami zapewniającymi terminowość, wiarygodność i prawdziwość danych znajdujących się w systemie monitorowania informacji. Ponadto należy wprowadzić specjalne ustalenia dotyczące monitorowania poszczególnych środków, aby umożliwić wczesne rozpoznawanie ryzyka dla wdrażania i opóźnień we wdrażaniu oraz interwencję, jeżeli to konieczne, zapewniając w ten sposób, aby wdrażanie środków przewidzianych w RRP przebiegało prawidłowo.

- (51) Kamienie milowe i wartości docelowe określone w planie są odpowiednie do monitorowania jego realizacji. Kamienie milowe i wartości docelowe odpowiednio odzwierciedlają ogólny poziom ambicji planu i są jasne i realistyczne. Są one dobrze opracowane i przewidują adekwatne, akceptowalne i wiarygodne wskaźniki, które powinny zapewnić właściwe monitorowanie podczas realizacji. Kamienie milowe i wartości docelowe odnoszą się również do zakończonych już działań, które kwalifikują się zgodnie z art. 17 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241. Do uzasadnienia wniosku o wypłatę wymagane jest osiągnięcie w zadowalającym stopniu tych kamieni milowych i wartości docelowych.
- (52) Państwa członkowskie powinny zadbać o to, by informowano o wsparciu udzielonym w ramach Instrumentu i potwierdzano takie wsparcie zgodnie z art. 34 rozporządzenia (UE) 2021/241. W ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego, ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240⁵, można wystąpić o wsparcie techniczne, służące pomocą państwom członkowskim w realizacji ich RRP.

Kalkulacja kosztów

- (53) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. i) oraz kryterium 2.9 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 przedstawione w planie uzasadnienie kwoty szacunkowych łącznych kosztów planu odbudowy i zwiększania odporności jest w umiarkowanym stopniu (rating B) racjonalne i wiarygodne, zgodne z zasadą efektywności kosztowej i proporcjonalne do spodziewanego wpływu na krajową gospodarkę i społeczeństwo.
- (54) Węgry generalnie przedstawiły szczegółowe zestawienia indywidualnych szacunków kosztów wszystkich inwestycji i reform wraz z powiązаныmi kosztami uwzględnionymi w RRP. Z oceny kosztów wynika, że koszty przedstawione w RRP są w większości racjonalne i wiarygodne. Dowody przedstawione w celu uzasadnienia szacunków kosztów umożliwiają odpowiednie zrozumienie kluczowych czynników wpływających na koszty proponowanych środków, chociaż stopień i szczegółowość dostarczonych dowodów różnią się w zależności od poszczególnych środków. W większości przypadków jako punkt odniesienia dla szacunków kosztów przedstawiono poprzednie projekty, prawdziwe dane przetargowe lub inne dane porównawcze dotyczące kosztów odnoszące się do głównych czynników kosztotwórczych. W niektórych przypadkach szczegółowe informacje na temat metodyki i założeń wykorzystanych do oszacowania kosztów są ograniczone, co utrudnia pełną pozytywną ocenę szacunkowych kosztów. Węgry dostarczyły również

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240 z dnia 10 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument Wsparcia Technicznego (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 1).

szczegółowe dokumenty uzupełniające w odniesieniu do większości środków w celu poparcia uzasadnienia i dowodów szacunków kosztów. Ponadto Węgry przedstawiły wystarczające informacje i zapewnienia, aby zagwarantować, że koszty RRP nie będą pokrywane w ramach innego istniejącego lub planowanego finansowania unijnego. Na koniec, szacunkowy łączny koszt planu odbudowy i zwiększania odporności jest zgodny z zasadą efektywności kosztowej i proporcjonalny do spodziewanego wpływu na krajową gospodarkę i społeczeństwo.

Ochrona interesów finansowych Unii

- (55) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. j) i kryterium 2.10 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 ustalenia zaproponowane w RRP oraz dodatkowe środki zawarte w niniejszej decyzji są adekwatne (rating A), aby zapobiegać korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów, a także aby je wykrywać i eliminować, podczas korzystania ze środków finansowych udostępnionych na podstawie tego rozporządzenia, i ustalenia te mają skutecznie zapobiegać podwójnemu finansowaniu w ramach tego rozporządzenia i innych programów unijnych. Pozostaje to bez uszczerbku dla stosowania innych instrumentów i narzędzi służących propagowaniu i egzekwowaniu przestrzegania prawa Unii, w tym stosowanych w celu zapobiegania korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów oraz ich wykrywania i korygowania, a także w celu ochrony finansów Unii zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092⁶.
- (56) Zgodnie z art. 20 ust. 5 lit. e) rozporządzenia (UE) 2021/241 należy określić kamienie milowe związane z ochroną interesów finansowych Unii, aby zapewnić zgodność z art. 22 tego rozporządzenia poprzez stworzenie adekwatnego systemu kontroli. Oczekuje się, że osiągnięcie w zadowalającym stopniu tych kamieni milowych zagwarantuje adekwatność systemu kontroli wewnętrznej, zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. j) rozporządzenia (UE) 2021/241. Biorąc pod uwagę, że solidne i skuteczne ramy antykorupcyjne, udoskonalone ustalenia mające na celu skuteczne zapobieganie nadużyciom finansowym, korupcji, przypadkom konfliktów interesów i innym niezgodnym z prawem działaniom oraz ich wykrywanie i korygowanie podczas wdrażania wsparcia Unii, konkurencyjny i przejrzysty system zamówień publicznych oraz niezależność sądów stanowią warunki wstępne funkcjonowania skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, należy określić kamienie milowe odpowiednich reform, a zwroty w ramach Instrumentu powinny być uwarunkowane osiągnięciem tych kamieni milowych. Biorąc pod uwagę, że odnośne kamienie milowe należy ustanowić w celu zapewnienia ochrony interesów finansowych Unii oraz stworzenia adekwatnego systemu kontroli przed zatwierdzeniem jakiegokolwiek płatności w ramach Instrumentu przez Komisję, Węgry powinny osiągnąć wszystkie kamienie milowe związane z systemem kontroli⁷ przed złożeniem pierwszego wniosku o płatność, przy czym nie należy dokonywać żadnych płatności w ramach Instrumentu przed ich osiągnięciem. Wymóg ten pozostaje bez uszczerbku dla działań naprawczych zaproponowanych przez Węgry w kontekście procedury na podstawie

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii (Dz.U. L 4333 I z 22.12.2020, s. 1).

⁷ Chodzi o kamienie milowe 160, 166, 169, 171, 174, 175, 195, 197, 198, 200, 201, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227 i 228.

art. 6 rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092 w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii⁸.

- (57) Solidne i skuteczne ramy antykorupcyjne są w szczególności niezbędne do zapobiegania nieprawidłowościom, takich jak nadużycia finansowe, korupcja lub konflikt interesów, oraz ich wykrywania i korygowania, a tym samym do zapewnienia stosowania skutecznych ustaleń dotyczących audytu i kontroli w odniesieniu do RRP oraz ochrony interesów finansowych Unii. W tym kontekście należy wdrożyć szereg działań w ramach RRP, aby zapewnić zgodność z art. 22. Wspomniane działania obejmują utworzenie Urzędu ds. Etyki, aby wesprzeć środki w zakresie przeciwdziałania, wykrywania i korygowania nadużyć finansowych, przypadków konfliktu interesów i korupcji, a także innych działań niezgodnych z prawem i nieprawidłowości związanych z wdrażaniem wsparcia Unii, ze szczególnym uwzględnieniem zamówień publicznych. Należy również powołać wiarygodną i skuteczną Grupę Zadaniową ds. Zwalczania Korupcji przy istotnym udziale niezależnych organizacji pozarządowych i powierzyć jej odpowiedzialność za monitorowanie obowiązujących środków antykorupcyjnych oraz sporządzanie wniosków dotyczących działań służących usprawnieniu wykrywania praktyk korupcyjnych i innych praktyk takich jak nepotyzm, faworyzowanie lub efekt „drzwi obrotowych” między sektorami publicznym i prywatnym, prowadzenie dochodzeń/śledztw w sprawie takich praktyk, ich ściganie i nakładanie sankcji na dopuszczające się ich osoby. Należy ponadto wdrożyć przepisy poszerzające zakres osobistego i materialnego deklaracji majątkowych, a także przepisy wzmacniające nadzór nad sposobem wykorzystywania wsparcia unijnego przez fundacje zarządzania aktywami interesu publicznego prowadzące działalność w interesie publicznym oraz osoby prawne ustanowione lub utrzymywane przez te fundacje, a także zwiększające przejrzystość w zakresie korzystania z tego wsparcia. Zapewnienie możliwości poddawania decyzji prokuratury lub organu prowadzącego dochodzenie o odmowie przyjęcia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub o umorzeniu postępowania przygotowawczego skutecznej kontroli sądowej również powinno przyczynić się do wzmocnienia ram antykorupcyjnych, a pośrednio do wsparcia prokuratury w zwalczaniu korupcji. Należy również poprawić przejrzystość danych publicznych oraz zwiększyć dostępność tych danych, w tym w szczególności danych dotyczących wydatków publicznych, ponieważ może to się przyczynić do wzmocnienia ram antykorupcyjnych dzięki ułatwieniu sprawowania niezależnego nadzoru. Należy określić zatem sześć kamieni milowych, aby zapewnić skuteczne wdrożenie tych środków do czasu złożenia pierwszego wniosku o płatność.
- (58) Udoskonalenie ustaleń mających na celu skuteczne zapobieganie nadużyciom finansowym, korupcji, przypadkom konfliktu interesów i innym niezgodnym z prawem działaniom oraz ich wykrywanie i korygowanie podczas ogólnego wdrażania wsparcia Unii stanowią ważne warunki wstępne zapewnienia skuteczności ustaleń dotyczących audytu i kontroli w odniesieniu do RRP oraz skutecznej ochrony interesów finansowych Unii w całym okresie realizacji RRP. W tym kontekście należy wdrożyć szereg działań w ramach RRP. W celu lepszego zapobiegania przypadkom

⁸ Jak określono w dokumencie COM(2022) 485 final – Załącznik do uzasadnienia wniosku Komisji dotyczącego decyzji wykonawczej Rady w sprawie środków ochrony budżetu Unii przed naruszeniami zasad państwa prawnego na Węgrzech.

konfliktu interesów i ich kontroli podczas wdrażania wsparcia Unii należy ustanowić nową Dyрекcję ds. Audytu Wewnętrzznego i Uczciwości, aby zapewnić regularną i skuteczną kontrolę deklaracji konfliktu interesów oraz badać zgłoszone podejrzenia przypadków konfliktu interesów. Wzmocnione przepisy powinny zapewnić, aby lepiej zarządzano ryzykiem dotyczącym nadużyć finansowych, korupcji, konfliktu interesów i podwójnego finansowania, zapobiegano tym zjawiskom oraz je wykrywano i korygowano; aby wprowadzono skuteczne zasady, procedury i mechanizmy kontroli dotyczące deklaracji konfliktu interesów; oraz aby personel piastujący newralgiczne stanowiska podlegał regularnej rotacji i aby zagwarantowano ich skuteczny nadzór. Należy również wprowadzić odpowiednie wytyczne służące zapewnieniu, aby wszystkie organy zaangażowane we wdrażanie i kontrolę wsparcia Unii na każdym szczeblu były świadome swoich zadań, swojej odpowiedzialności i swoich obowiązków w zakresie zapobiegania przypadkom konfliktu interesów oraz ich wykrywania i korygowania. Ponadto należy wprowadzić kompleksową i skuteczną strategię przeciwdziałania korupcji i nadużyciom finansowym w odniesieniu do wszelkiego wsparcia Unii, której powinien towarzyszyć szczegółowy plan działania. Należy również wprowadzić odpowiednie procedury w celu zapewnienia pełnego i skutecznego wykorzystania narzędzia eksploracji danych i punktowej oceny ryzyka Arachne, a także zapewnienia skutecznych działań następczych w związku z ryzykiem zidentyfikowanym przez ten system. Aby usprawnić wykrywanie nadużyć finansowych, należy również wprowadzić rozwiązania legislacyjne, które zapewnią OLAF-owi możliwość skutecznego prowadzenia dochodzeń i kontroli na miejscu. Należy określić zatem osiem kamieni milowych, aby zapewnić skuteczne wdrożenie tych środków do czasu złożenia pierwszego wniosku o płatność.

- (59) Zwiększenie przejrzystości i konkurencji w obszarze zamówień publicznych jest niezbędne do zapobiegania nieprawidłowościom, w tym nadużyciom finansowym, korupcji lub konfliktowi interesów, a zatem stanowi warunek wstępny skutecznego funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej. W tym kontekście należy wdrożyć szereg działań w ramach RRP. Powinny obejmować opracowanie narzędzia monitorującego służącego do określenia odsetka postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w ramach których dochodzi do złożenia tylko jednej oferty, i ustalenia przyczyn tego stanu rzeczy, oraz opracowanie ram pomiaru efektywności w celu regularnego oceniania wydajności i opłacalności zamówień publicznych, a także w celu zidentyfikowania przyczyn ograniczonej konkurencji w sektorach w największym stopniu dotkniętych zjawiskiem niskiego poziomu konkurencyjności. Należy również wprowadzić system wsparcia ułatwiający mikroprzedsiębiorstwom oraz małym i średnim przedsiębiorstwom branie udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, a także środki przyczyniające się do opracowania elektronicznego systemu zamówień publicznych służącego ułatwieniu sprawowania niezależnego nadzoru nad konkurencyjnością w zamówieniach publicznych i analizowania jej poziomu w ramach tych zamówień, ponieważ są to warunki wstępne skutecznego wypełnienia zobowiązania polegającego na ograniczeniu udziału postępowań o udzielenie zamówienia z jedną ofertą oraz na ułatwieniu sprawowania publicznego nadzoru nad systemem udzielania zamówień publicznych. Należy określić zatem pięć kamieni milowych, aby zapewnić skuteczne wdrożenie tych środków do czasu złożenia pierwszego wniosku o płatność. Oprócz tych kamieni milowych w RRP należy uwzględnić również kolejne wartości docelowe, które pozwolą na monitorowanie i egzekwowanie zmniejszenia odsetka postępowań o udzielenie zamówienia z jedną ofertą w całym okresie realizacji RRP.

- (60) Biorąc pod uwagę, że faktyczna niezależność sądów jest warunkiem wstępnym funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, należy wyznaczyć kamienie milowe w odniesieniu do reform mających na celu zwiększenie roli i zakresu uprawnień Krajowej Rady Sądowniczej względem uprawnień Przewodniczącego Krajowego Biura Sądownictwa, wzmocnienie niezależności Sądu Najwyższego (Kúria), usunięcie przeszkód utrudniających kierowanie odesłań prejudycjalnych do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz zniesienie możliwości zaskarżania przez organy publiczne prawomocnych orzeczeń sądowych do Trybunału Konstytucyjnego. Przewiduje się, że reformy te przyczynią się do lepszej ochrony interesów finansowych Unii. Wymóg ten pozostaje bez uszczerbku dla zobowiązania Węgier do stałego wypełniania jej zobowiązań wynikających z prawa Unii, w szczególności z art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej („TUE”), zgodnie z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, która stanowi kluczowy element dorobku prawnego UE. Należy określić zatem cztery kamienie milowe, aby zapewnić skuteczne wdrożenie tych środków do czasu złożenia pierwszego wniosku o płatność.
- (61) System kontroli i ustalenia zaproponowane w RRP opierają się na solidnych procesach i strukturach, w których jasno określono role i obowiązki różnych podmiotów zaangażowanych we wdrażanie, monitorowanie, kontrolę i audyt planu, a także ich interakcje. Przewidują one wyraźne rozdzielanie funkcji i obowiązków w zakresie kontroli i audytu. Organ krajowy jest odpowiedzialny za ogólną koordynację RRP, monitorowanie postępów w osiąganiu kamieni milowych i wartości docelowych, kontrolowanie organów wykonawczych, organów udzielających dotacji w systemie kaskadowym i odbiorców końcowych, jak również przygotowanie i przedłożenie Komisji wniosków o płatność, a także powiązanych deklaracji zarządczych w oparciu o zweryfikowane dane pochodzące z systemu monitorowania. Rolę instytucji audytowej w odniesieniu do RRP powierzono dyrekcji generalnej ds. audytu funduszy europejskich (EUTAF), która powinna posiadać odpowiednie zdolności i ma doświadczenie administracyjne niezbędne do realizacji odpowiednich zadań audytowych zgodnie z przyjętymi na szczeblu międzynarodowym standardami audytu. EUTAF odpowiada za przeprowadzanie audytów systemu i badań bezpośrednich zrealizowanych kamieni milowych i wartości docelowych, które stanowią podstawę podsumowania audytów przedkładanych Komisji wraz z wnioskami o płatność. Ponadto w celu zapewnienia skutecznego audytu realizacji RRP oczekuje się od EUTAF przyjęcia skutecznej strategii audytu, która jest zgodna z przyjętymi na szczeblu międzynarodowym standardami audytu. Należy zapewnić odpowiednie zasoby, aby zagwarantować ochronę niezależności EUTAF i jej zdolności do skutecznego wykonywania jej zadań w odpowiednim czasie. Te dwa powiązane kamienie milowe powinny zostać spełnione do czasu złożenia pierwszego wniosku o płatność.
- (62) Oczekuje się, że zdolności administracyjne służb centralnych odpowiedzialnych za realizację i koordynację RRP, a mianowicie organu krajowego, będą adekwatne do pełnienia przewidzianych dla nich ról i zadań. Działania organu krajowego powinny być wspierane przez organy wykonawcze, którym powierzono realizację niektórych zadań wykonawczych w imieniu organu krajowego, po sprawdzeniu, czy dysponują one zasobami i wiedzą specjalistyczną niezbędnymi do wykonania tych zadań w sposób skuteczny i terminowy. Organ wykonawcze i organ krajowy powinny przeprowadzać regularne i systematyczne kontrole odbiorców końcowych. Organ krajowy powinien również regularnie nadzorować pracę organów wykonawczych.

Ponadto również nowo utworzona Dyrekcja ds. Audytu Wewnętrznego i Uczciwości powinna przeprowadzać regularne kontrole związane z konfliktem interesów, niezależnie od pozostałych organów kontroli. Przed złożeniem pierwszego wniosku o płatność należy osiągnąć kamień milowy dotyczący wprowadzenia w życie dekretu rządowego ustanawiającego mandat prawny dla wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację RRP oraz w audyt i kontrolę tego planu.

- (63) Oczekuje się, że wdrożone zostaną odpowiednie procedury mające na celu zapewnienie, aby wszelkie wymagane dane dotyczące odbiorców końcowych, wykonawców, podwykonawców i beneficjentów rzeczywistych były gromadzone, przechowywane i udostępniane w systemie monitorowania informacji opracowanym na potrzeby RRP. Wprowadzone zostały szczegółowe i wielopoziomowe mechanizmy kontroli w celu zapewnienia rzetelności i prawdziwości danych w tym systemie monitorowania informacji. Należy określić zatem kamień milowy zapewniający, aby niezbędne funkcje systemu repozytoriów na potrzeby monitorowania realizacji RRP były w pełni funkcjonalne i działające, w tym co najmniej funkcje gromadzenia danych i monitorowania postępów w osiąganiu kamieni milowych i wartości docelowych, a także gromadzenia, przechowywania i udostępniania danych wymaganych na podstawie art. 22 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) 2021/241. Ten kamień milowy powinny zostać spełnione do czasu złożenia pierwszego wniosku o płatność.

Spójność planu odbudowy i zwiększania odporności

- (64) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. k) i kryterium 2.11 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 RRP zawiera w dużym stopniu (rating A) działania służące realizacji reform i projektów inwestycji publicznych, które stanowią spójne działania.
- (65) RRP stanowi zrównoważone połączenie reform i inwestycji, które są spójne i wzajemnie się wzmacniają. Zapewniono spójność w ramach komponentów – inwestycje są powiązane z odpowiednimi reformami – jak również spójność pomiędzy poszczególnymi komponentami RRP. Działania uwzględnione w ramach szeregu komponentów mają na celu poprawę wyników kształcenia, przy czym działania te są skierowane do uczniów, nauczycieli i szkół, a także koncentrują się na uczniach w niekorzystnej sytuacji i na edukacji cyfrowej. Jeżeli chodzi o zieloną transformację, RRP zawiera środki zapewniające wsparcie inwestycyjne na rzecz inwestycji w efektywność energetyczną zarówno w przypadku budynków mieszkalnych, jak i publicznych, w szczególności obiektów w sektorach edukacji i opieki zdrowotnej. W całym planie w sposób systemowy wspiera się transformację cyfrową poprzez połączenie reform w postaci inicjatyw dotyczących cyfryzacji i inwestycji w sprzęt ICT i rozwój umiejętności w sektorach takich jak edukacja, opieka zdrowotna, energia i transport oraz w administracji publicznej. Realizacja wielu inwestycji zawartych w planie wymaga skutecznych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, a plan zawiera skuteczny zestaw środków mających na celu poprawę konkurencyjności, efektywności i przejrzystości systemu udzielania zamówień publicznych. Oczekuje się, że niektóre reformy będą miały przekrojowy wpływ na jakość i skuteczność prawodawstwa we wszystkich obszarach, jak np. środki mające na celu poprawę jakości i przejrzystości procesu decyzyjnego. Proponowane środki w ramach komponentów nie są ze sobą sprzeczne ani nie podważają wzajemnej

skuteczności, nie stwierdzono też żadnych niespójności ani sprzeczności między komponentami.

Równość

- (66) Plan obejmuje szereg środków służących reagowaniu na wyzwania w dziedzinie równości płci i równych szans. Oczekuje się, że większa dostępność placówek opieki nad dziećmi umożliwi zwiększenie równego uczestnictwa w rynku pracy i przyczyni się do zapewnienia równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców. Wsparcie na rzecz edukacji dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi ma wzmocnić edukację włączającą. Oczekuje się, że dostarczenie uczniom i nauczycielom laptopów, po opracowaniu strategii oceny sytuacji majątkowej, oraz wyposażenie szkół w nowoczesne narzędzia do wyświetlania obrazu i inne urządzenia informatyczne, przy priorytetowym traktowaniu szkół z dużym udziałem uczniów znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, poprawią równy dostęp do edukacji i przyczynią się do zmniejszenia nierówności społecznych. Oczekuje się, że włączenie klas z małych, słabo radzących sobie szkół średnich I stopnia do większych szkół w sąsiednich miejscowościach zapewni dzieciom osiągającym słabe wyniki i znajdującym się w niekorzystnej sytuacji większy dostęp do wysokiej jakości edukacji. Oczekuje się, że środki zachęcające szkoły podstawowe i szkoły średnie I stopnia do zwiększenia w nich odsetka uczniów znajdujących się w niekorzystnej sytuacji ograniczą segregację w publicznych placówkach edukacyjnych. Oczekuje się, że inwestycje w sektorze transportu, np. w autobusy niskopodłogowe i remonty stacji kolejowych, wpłyną na poprawę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. W RRP zawarto również zintegrowane interwencje mające na celu zwiększanie włączenia społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem osób mieszkających w miejscowościach, w których panuje niekorzystna sytuacja, w tym Romów. Oczekuje się, że środki w zakresie cyfryzacji dotyczące opieki nad osobami starszymi przyczynią się do realizacji europejskiej strategii na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030.

Samoocena bezpieczeństwa

- (67) Nie przedstawiono samooceny bezpieczeństwa zgodnie z art. 18 ust. 4 lit. g) rozporządzenia (UE) 2021/241, ponieważ Węgry nie uznały jej za stosowną.

Proces konsultacji

- (68) Projekt RRP opublikowano w celu zgłaszania uwag w okresie obejmującym marzec i kwiecień 2021 r. Oprócz udostępnienia informacji ogółowi społeczeństwa, Węgry skontaktowały się bezpośrednio z 461 organizacjami, takimi jak gminy, organizacje pozarządowe, organizacje szkolnictwa wyższego, związki zawodowe, organizacje naukowe, aby zachęcić je do przedstawienia swoich opinii i sugestii. 88 spośród nich przedstawiło informacje zawierające ponad 1 260 różnych sugestii. Niektóre uwagi doprowadziły do zmian w projekcie RRP, na przykład do lepszego ukierunkowania zakresu działania wspierającego zrównoważone systemy ogrzewania dla gospodarstw domowych. Niektóre zainteresowane strony skrytykowały jednak ten proces, twierdząc, że szczegółowa treść RRP nie została podana do wiadomości publicznej na tyle wcześnie, aby umożliwić im przedstawienie istotnych uwag, oraz że ich uwagi nie mogły zostać uwzględnione. Oprócz formalnych konsultacji na poziomie regionalnym

i krajowym zorganizowano w 2021 r. szereg konferencji z udziałem zainteresowanych stron poświęconych różnym zagadnieniom. Węgry opublikowały nową wersję w sierpniu 2021 r., ale od tego czasu nie podały do publicznej wiadomości żadnej kolejnej wersji i nie przeprowadziły dodatkowych procesów konsultacji dotyczących zmian wprowadzonych do RRP w 2022 r.

- (69) Aby zapewnić odpowiedzialność odpowiednich podmiotów, istotne jest zaangażowanie wszystkich odpowiednich władz lokalnych i zainteresowanych stron, w tym partnerów społecznych, w całym okresie realizacji inwestycji i reform przewidzianych w planie. W tym celu RRP zawiera środek mający na celu opracowanie strategii zapewniającej skuteczne zaangażowanie zainteresowanych stron we realizację RRP, w tym utworzenie komitetu monitorującego ze znacznym udziałem niezależnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego, który będzie uważnie obserwował realizację RRP i przedstawiał zalecenia organowi krajowemu. Ponadto szereg środków zawiera konkretne zobowiązania do wyraźnego zapewnienia systematycznego angażowania partnerów społecznych i zainteresowanych stron w proces realizacji.

Pozytywna ocena

- (70) Po pozytywnej ocenie Komisji w sprawie planu odbudowy i zwiększania odporności Węgier i stwierdzeniu, że plan ten spełnia w zadowalający sposób kryteria oceny określone w rozporządzeniu (UE) 2021/241, zgodnie z art. 20 ust. 2 tego rozporządzenia, w niniejszej decyzji należy określić reformy i projekty inwestycyjne niezbędne do zrealizowania planu, odpowiednie kamienie milowe, wartości docelowe i wskaźniki, a także kwotę udostępnianą przez Unię na wdrożenie planu w formie bezzwrotnego wsparcia finansowego.

Wkład finansowy

- (71) Szacunkowe łączne koszty RRP Węgier wynoszą 2 299 592 927 602 HUF, co odpowiada kwocie 5 824 260 891 EUR na podstawie średniego referencyjnego kursu wymiany EUR/HUF opublikowanego przez EBC w okresie od 1 kwietnia 2022 r. do 30 września 2022 r. Ponieważ RRP spełnia w zadowalający sposób kryteria oceny określone w rozporządzeniu (UE) 2021/241, a ponadto kwota szacunkowych łącznych kosztów RRP jest wyższa od maksymalnego wkładu finansowego dostępnego dla Węgier, wkład finansowy przydzielony na RRP Węgier powinien być równy łącznej kwocie wkładu finansowego dostępnego dla Węgier.
- (72) Zgodnie z art. 11 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241 obliczenie maksymalnego wkładu finansowego dla Węgier zostało zaktualizowane 30 czerwca 2022 r. Tym samym, zgodnie z art. 23 ust. 1 tego rozporządzenia, kwotę dla Węgier nieprzekraczającą maksymalnego wkładu finansowego, o którym mowa w art. 11 ust. 1 lit. a) tego rozporządzenia, należy teraz udostępnić do celów zaciągnięcia zobowiązania prawnego do 31 grudnia 2022 r., a kwotę nieprzekraczającą zaktualizowanego maksymalnego wkładu finansowego obliczonego zgodnie z art. 11 ust. 2 tego rozporządzenia należy udostępnić do celów zaciągnięcia zobowiązania prawnego od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

- (73) Wsparcie, które zostanie udostępnione, ma być finansowane z pożyczek zaciąganych przez Komisję w imieniu Unii na podstawie art. 5 decyzji Rady (UE, Euratom) 2020/2053⁹. Płatności wsparcia należy dokonać w transzach, gdy Węgry w zadowalający sposób osiągną odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe wskazane w odniesieniu do realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności.
- (74) Niniejsza decyzja powinna pozostawać bez uszczerbku dla wyniku wszelkich procedur dotyczących przyznawania funduszy unijnych w ramach jakiegokolwiek innego programu UE niż Instrument lub procedur dotyczących zakłóceń funkcjonowania rynku wewnętrznego, które mogą zostać wszczęte, w szczególności na mocy art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Niniejsza decyzja nie uchyla obowiązku powiadomienia Komisji przez państwo członkowskie, na podstawie art. 108 Traktatu, o przypadkach potencjalnej pomocy państwa,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Zatwierdzenie oceny planu odbudowy i zwiększania odporności

Zatwierdza się ocenę planu odbudowy i zwiększania odporności Węgier na podstawie kryteriów przewidzianych w art. 19 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241. Reformy i projekty inwestycyjne w ramach planu odbudowy i zwiększania odporności, ustalenia oraz harmonogram monitorowania i realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności, w tym odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe, odpowiednie wskaźniki dotyczące osiągnięcia planowanych kamieni milowych i wartości docelowych oraz ustalenia dotyczące sposobu zapewnienia Komisji pełnego dostępu do odpowiednich danych bazowych określono w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Wkład finansowy

1. Unia udostępnia Węgrom wkład finansowy w formie bezzwrotnego wsparcia w wysokości 5 811 147 717 EUR¹⁰. Kwota 4 639 429 967 EUR jest dostępna do celów zaciągnięcia zobowiązań prawnych do 31 grudnia 2022 r. Dodatkowa kwota 1 171 717 750 EUR jest dostępna do celów zaciągnięcia zobowiązań prawnych od dnia 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.
2. Wkład finansowy Unii jest udostępniany Węgrom przez Komisję w transzach zgodnie z załącznikiem. Transze mogą być wypłacane przez Komisję w jednej racie albo w kilku ratach. Wielkość rat zależy od dostępności środków finansowych.
3. Uruchomienie transz zgodnie z umową w sprawie finansowania jest uzależnione od dostępności środków finansowych oraz od decyzji Komisji podjętej zgodnie z art. 24

⁹ Dz.U. L 424 z 15.12.2020, s. 1.

¹⁰ Ta kwota odpowiada alokacji finansowej po odliczeniu proporcjonalnego udziału wydatków Węgier określonych w art. 6 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241, obliczonej zgodnie z metodyką przyjętą w art. 11 tego rozporządzenia.

rozporządzenia (UE) 2021/241 i stwierdzającej, że Węgry osiągnęły w zadowalający sposób odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe wskazane w odniesieniu do realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności. Aby kwalifikować się do płatności, Węgry są zobowiązane osiągnąć kamienie milowe i wartości docelowe nie później niż 31 sierpnia 2026 r., z zastrzeżeniem wejścia w życie zobowiązań prawnych, o których mowa w ust. 1.

Artykuł 3

Adresat

Niniejsza decyzja skierowana jest do Węgier.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Rady

Przewodniczący